

①

श्रिताम दृष्ट्या साहे युद्धानिपालेनाजनं रन ॥ ज्याचे निभयेकोपे त्रिभुवणा ॥ इत्की ल्हरांत समाण ॥ इतीनेवो
 लोएसि ॥ ११ ॥ तिपकिनयातुठजाले ॥ जैसग्रहनिजमंडळिमिदवले ॥ सरिसाअसंताव्यवले ॥ भास्वंदुंग
 णीको ॥ १२ ॥ परानिअश्वगजरथ ॥ रुधुनिचालतिराजपंथ ॥ विररारववीतिपुडुपार्थ ॥ क्षणाक्षणागर्जेनि ॥
 नरपुराेशाधावविफौजागतकुसेलितीजैशाविजा ॥ बायेलागलितेणेरिगजा ॥ अतिकुंडुमुटला ॥
 लंकेचेनिउत्तरदारे ॥ आरबाहेरीनिपालाहाजे ॥ तवअरुसमानक्षुक्लेविशधरे ॥ मार्गुरवंडिला ॥ १३ ॥ कावस
 पिनवंडिवारणपंधुतेणेविराचाभग्नमनोरथुजाजापरीपुरुपार्थ ॥ नसंडितरणपावले ॥ १४ ॥ असंभाव्य
 लतामृगसागतु ॥ तेथेमिळावाराक्षसवहिनिकुंडु ॥ परस्परहाकिनमहाथोस ॥ तंयामुक्तीतेजाले ॥ १५ ॥
 देखोनिपरचमुचायावा ॥ कपिवाधेकेलाउठावा ॥ पाशापाशरपाचाशिरवा ॥ सांडितेरजाले ॥ १६ ॥ सावे
 चक्रेविशुळतोमर ॥ परिषपटीषरवजेसुरियातार ॥ येतिरास्रेकरुनिनीवाचर ॥ बानरातेताडितेजाले ॥
 रोहितळेचेविरमरगळे ॥ गर्जनयेकयेकपरीसआगळे ॥ सर्वाचेभुजमंडळिखेळे ॥ विरअिपरमा
 वेरो ॥ १७ ॥ वीरवीरासिधावोनिनिकट ॥ उसिपोद्यायहानतीनिद ॥ एतणासमापरिसहबुवट ॥ जीवि
 खमानिलेखसे ॥ १८ ॥ सीउतायेकयेकावेनिप्रहारे ॥ पउतिछेरिलीयावरीदे ॥ अशुद्धभुमिवाहेसेंदुदे ॥
 जैशाउहुळमानदि ॥ १९ ॥ ऐसेयुद्धहोतापल्वंगमि ॥ काहियेकजिकिलीरणभुमि ॥ राक्षेसविरवोसरलेसेंप्रापि ॥

2

धैर्यटकोनिगले ॥ १७ ॥ कृपिवाहिनीचा उठावा ॥ जैसा जळगसिवाहेलावा ॥ यानंतदेमैतसाचा कृतीत कुळावा ॥ संक्रा
 क्षउठावला ॥ १८ ॥ आपुलेसैम्पघातलेमागे ॥ पुढेपावलापवणवेगे ॥ उभनविदश्रीचेनिनदंगे ॥ कृपिदळमुरवाजला ॥
 चउयांपवाहिलेविक्रमे ॥ जेबाधाटीलेहठहेमे ॥ वरिदरनेजउलिस्याचिरस्मे ॥ फाकृतिपृथ्वीवरी ॥ १९ ॥ हाकितगर्ज
 तुझेधावेडोउचंचळतु ॥ घणपटळावरीधावेचउवातु ॥ तैसाजमित्रावदिआला ॥ २० ॥ अमोघवारगर्मतुनी ॥ स्या
 विकठिलीगवस्यनि ॥ भिन्नभिन्नवगत्राचेरवनेरवनि ॥ लागलेचहुसाल ॥ २१ ॥ जैसिमुरवामध्येउत्तरे ॥ पुस्त
 काचापुढपुढीअक्षरे ॥ जानारनेनेमनोहरे ॥ मं दुसेचेउदरी ॥ २२ ॥ ऐसेतुनिकाठिलेबाणा ॥ हेमपुखसरळेव
 रणतिक्षणा ॥ रणरंगधिरकपिनुस्पगण ॥ स्यावरी ॥ कलिल ॥ २३ ॥ असतधनुर्विद्येचेवैभव ॥ झारसोडिजैसावरुत्र
 माधव ॥ कोनुकृपाहातहोतेदेव ॥ तिहिउलविलीविरे ॥ वानरकटकवरीधुधाट ॥ सालिपउनातितीरवद ॥
 तेणेविरचेपाणीपादथराथर ॥ जुदोनिजानाति ॥ २४ ॥ कृपियेकृपीचिविदरेतुटली ॥ कृपिअफळेणसिए
 श्वीवरीपडली ॥ नातेसहजलाखेलीजाली ॥ धरणीलक्ष्मणलिंगासि ॥ २५ ॥ अपुर्वमकरासाचात्रासुवी ॥ कैवि
 सैस्याकेव्यानकेटी ॥ बहुतसंखारजालारणावली ॥ बहुकृपिवीरपडले ॥ २६ ॥ सेदुरेयोळिलेगिरिवर ॥ फुलवे
 पालात्रानुवर ॥ तैसेपारिताबडेजालेविर ॥ सर्वांगीओनितवाहे ॥ २७ ॥ तुबळीअशुद्राचिनदि ॥ विदप्रेते
 पडलिपदिपदि ॥ कोल्हाळजालाचंडवादि ॥ कृपिकाठानाकाठीला ॥ २८ ॥ मकराक्षहाणेकाळभूळार ॥ साहोन

20

सकेतरपदंगधिर। जयाचेपाणितळीवेलविस्वर। अतिचक्रेजैसि ॥२॥ अस्यनआरंनत्वावारमानु॥ खोच
 तसेकपिदळनाळ। तीकाळलासर्वांगीविनेवीळ। बहुनिपुष्टेदिधलीया ॥३॥ ज्माविराचिफुटनाचंडहाळ। ला
 गेकाळवेहदरधउळ। तेजालेअसतनयातुदुशांशं। ननिषवेयुड्डालागी ॥४॥ ऐसिमकराक्षाचिकरणी।
 दिग्मंळपरलेबाणी। नेदेखोनिकाकुसुत्रंनंकीर्णी। आश्चर्यमानिताजाला ॥५॥ ह्मणेनलेविरनिशा
 चर। येकाहुनियेकसामर्थ्यथोर। यानेयेकलेनिसर्ववाचर। वीश। सगदर्पकेले ॥६॥ अमोषयाचेरारसंधा
 ण। निरावकाशकेलेगगण। हेजानायेकेरारखंडिण। ह्मणेनिमंक्लुकेला ॥७॥ तुमिचुनिबोडिलाबापु।
 जेसापाचारिखानिजगणु। तेजेमुखहेमदुखनिसणु। विरांगचंद्रार्धवदनु ॥८॥ प्राडुनिटणाकरीलेकोच
 उ। तेणेथेनगरगलीलेब्रह्मांड। नवाठारपृथ्वीनवरंड। जालिनथुनिबोलीजे ॥९॥ धनुष्यसज्जलेचंद्रा
 र्धबाणे। वामांगबोडकेवज्रठाणे। आकर्णबोडुनिमिनारमणे। शरसोडिलाशरीतकु ॥१०॥ निघालाबा
 पगार्जनजंबरि। परशरजाळवरंडणआदरी। जेसैसंकारकाळीसृष्टीवरी। काळचक्रमे ॥११॥ जैसिये
 कवक्रसुरी। बहुनांकनिसाचेरषंडणकरी। शिरामाचाशरतयापरी। मकराक्षाचेरारनोडि ॥१२॥ येकलेनिउळ
 कीर्णे। विध्वंसिजेतिचहुडआणे। कियेकलेनिपुर्विसुपर्णे। सर्पबहुनक्षिते ॥१३॥ कियेकलेनिव्योमीचंडवा
 ते। तोडिजेबहुनजळधारांते। नानायेकेरामनामैजमित्ये। पापेनंगाजाति ॥१४॥ कियेकलेनिसौमीरांशपदे।

3

खंडति बहुतपाखांडपदे। कितेयेकेचिसिहंनदे॥ बहुगजमदगवाले॥ १०॥ ऐसेनरोचमावेनिवाणे। सक्रा
 साचेबाणतोडिलेजर्धक्षणे। साउपरिचाक्रवौशाभूशणे। ज्ञानदुसरापेतला॥ ११॥ बाणधगधगायेमाणतेज
 पुंजु। जैसि झुवाळीकृपांतविष्णु। जगिनवस्त्रेमेंडितसंहनु। सिद्धहोतापुर्वि॥ १२॥ सैत्रावति करुनिक्षणम
 वि। गुणिलाविलाफुडारनेत्रे। मननयनबाणयेकेसुत्रे। लक्षिलामकराक्षु॥ १३॥ कार्मुकवोडिलेवीरलिळा
 करकराटेदिशाहोपाहानिगोळा। महाविराजामिउदेलाकाळाळा। काळकाळिजकापिनले॥ १४॥ नामहस्त
 मेठियासिपुठेजाला। गुणेसिदक्षणकृपुलागला। जैसातोअंतरगुजाला। येकांतरुपे॥ १५॥ ऐसेनक्तजण
 तवमंगे। संधानकेलेवीरमार्गे। बाणसुवेणमने। विनेरायपागर्विसंचरला॥ १६॥ कांचणपुरवतोधुधारतु।
 मुखापासोनिअग्नीरष्टिकरीतु। सक्रासावेकैठेअकसावु। जैसलाप्राणहरपु॥ १७॥ वैणानानपायोका
 दव्याचेकंडनाळी। क्रीडाकायुधबैसलेहिमापकी। नानाशिवनेत्रामंडळी। मदनाचियेपडला॥ १८॥
 ऐसेरामबाणेतियेक्षण। मकराक्षदेहठेविलोरणे। करुणिस्वर्गाचिपाउठणि। सोक्षपुरीअंतिगेली॥ १९॥
 कुडलामकराक्षाचासंसार। ऐसेदेखतिओपिनाक्षरवरा। तिहिपाचरिलारघुविना। परमावेशेकरुमि॥ २०॥
 लपतिराजपुन्नारणमंडळी। धैर्यधरीरारजालेसाभाळी। हाकाकृपयंतताजागळी। स्यामठेव
 दारवविली॥ २१॥ औरसर्वकैवाजयो। बरेवादायेनोवीपरितसमयो। जैसाअमनमनसुरयो। राहोचामुखीप

उत्तर १२॥

38

प्रसोत्तरदिधलेष्वनयने॥ ह्मणेवरुविवोलतानुस्मिचने॥ बहुनकाळदशानने॥ त्रैलोक्यमाते
 पिडिले॥ ५०॥ जातानिणावाकाळआलातुह्मा॥ ह्मणोनिलंकेसियेणजालेआह्मा॥ शवणलल्हाये
 लेहोनिउलाब्रह्मा॥ नेवकोवंतवोउवले॥ ५१॥ त्रिसामाचात्राब्दीनिदोघोजनि॥ संघाणकेलेबहुबानि॥
 दिग्मंडळपरलेतरणी॥ साकळोनिगेल॥ ५२॥ साचेबाणाजाळरघुनंदने॥ निमीष्याबतोडिलेनिजम
 धाने॥ जैसेवर्गारिमृगप्रजव्ये॥ रेणुनागातिपावति॥ ५३॥ उपरिअवनिजारंगे॥ तारदयेसोडिलेप्रसंगे॥
 वज्रधातेदोदिलोगिरिशृंगे॥ ऐसेदोदिलेदोघोजन॥ ५४॥ साश्रेषितास्यवेदब॥ फुटलेजैसेनडागजब॥ लं
 काप्रवेशलेपायाळ॥ रायासिवात्तसागति॥ ५५॥ प्रकरास्यवियुद्धरचना॥ सागिनलीमुळविवंचणा॥ परि
 सोनिरावनाश्रियामपा॥ जल्पनदुखजाले॥ ५६॥ परंतजोतसितेजवस्वरि॥ लंकेरायुद्धसिआज्ञाकी
 ह्मणेविश्वक्रवृडामनिवैरि॥ नाशतनातुजबकुनि॥ ५७॥ जेजानानियुद्धकरुआवेषे॥ त्याचिंपुरतानिआ
 युष्य॥ सिंहबांधितातीरणपात्रा॥ ऐसाविपरिनकाळु॥ ५८॥ ऐसेनावपाकरुणावाणी॥ बोलताउठोलारा
 वणी॥ ह्मणोरायानधरिअंतःकूर्णी॥ चिंतेचालेषुहि॥ ५९॥ निर्वैरीहेवसुंदरा॥ करिपाजाजोत्पवना॥ हे
 अमत्यनशिताकरुणा॥ पश्यमेउदयोघडो॥ ६०॥ ऐसेबोलोनिइंदजीतु॥ युद्धानियालाप्रतापवंतु॥ तेपुढे
 कथेचारतांतु॥ उपुर्ववर्तेल॥ ६१॥ इतिअयुद्धकांडवाल्मीकिह्यस्मिपुपरपैड॥ सेवाहोसुधारतअ

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com